

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра пропедевтики педіатрії та медичної генетики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор науково-педагогічної роботи
Доцент Ірина СОЛОНИНКО

Irina Soloninko

10

2023 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ

**ВБ 2.3 «ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА: ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ В ПЕДІАТРИЧНОМУ
ВІДДІЛЕННІ СТАЦІОНАРУ»**

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
кваліфікації освітньої «Магістр медицини»
кваліфікації професійної «Лікар»
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 «Медицина»

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
пропедевтики педіатрії та медичної генетики
Протокол № 8
від "04" квітня 2023 р.
Завідувач кафедри

Проф. Олена ЛИЧКОВСЬКА

Затверджено
профільною методичною комісією
з педіатричних дисциплін
Протокол № 2
від "27" квітня 2023 р.
Голова профільної методичної комісії

Lesya Besh

Проф. Леся БЕШ

Робоча навчальна програма дисципліни за вибором ВБ 2.3 «ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА: ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ В ПЕДІАТРИЧНОМУ ВІДДІЛЕННІ СТАЦІОНАРУ»

для студентів II курсу медичного факультету ,

які навчаються за спеціальністю 222 «Медицина» затверджена профільною методичною комісією з педіатричних дисциплін (протокол № 3 від 13 червня 2022 р.)

Зміни та доповнення до програми навчальної дисципліни на 2023-2024н.р.

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки
	Зміни та доповнення не внесені	Обговорено та ухвалено на методичному засіданні кафедри пропедевтики педіатрії та медичної генетики Протокол № 8 від 4 квітня 2023 р.	

Завідувач кафедри пропедевтики педіатрії та медичної генетики, д.мед.наук, професор

Олена ЛИЧКОВСЬКА

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

доктор мед. наук, завідувач кафедри пропедевтики педіатрії та медичної генетики Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, професор Личковська О.Л.

канд. мед. наук, доцент кафедри пропедевтики педіатрії та медичної генетики Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького Кулачковська І.Ю.

РЕЦЕНЗЕНТ: канд. мед. наук, доцент кафедри педіатрії № 2 Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького Дедишин Л.П.

ВСТУП

Програма виробничої практики «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України *другого (магістерського) рівня* галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» та освітньо-професійної програми *магістра медицини*

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Виробнича практика «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару» є першою клінічною дисципліною, під час вивчення якої відбувається знайомство студента із роботою медичних закладів стаціонарного типу, перший контакт із хворими, формування морально-етичних основ подальшої професійної поведінки. Виробнича практика «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару» передбачає вивчення гігієнічних, профілактичних та лікувальних заходів, які входять до компетенції молодшого та частково середнього медичного персоналу дитячого відділення і застосовуються для створення комфортних умов перебування хворого у медичному закладі, сприяння якнайшвидшого одужання пацієнта, запобігання розвитку ускладнень, а також опанування найпростішими маніпуляціями надання першої медичної допомоги при невідкладних станах. Засвоєння матеріалу базується на послідовному ознайомленні з особливостями реалізації вказаного обсягу дій у роботі педіатричних відділень лікарень.

Навчальна дисципліна «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару» є вибірковою для студентів спеціальності 222 «Медицина».

Організація навчального процесу здійснюється за вимогами Європейської кредитно–трансферної системи

Назва практики	Кількість тижнів	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання семестр	Вид контролю	
		Всього	Аудиторних				
			Лекцій (годин)	Практичних занять (год)			
Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару	3	4 кредити ECTS / 120 год	0	60	60	II курс IV семестр	Диференційований залік

Предметом виробничої практики Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару є комплекс заходів, спрямованих на створення сприятливих умов успішного лікування хворих дітей, полегшення їх стану і задоволення основних фізіологічних потреб організму в умовах педіатричного стаціонару.

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до примірного навчального плану, проходження практики з догляду за хворими передбачено у IV семестрі, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики, анатомії та фізіології людини, біоорганічної та біологічної хімії, з якими інтегрується програма виробничої практики. У свою чергу, практика з догляду за хворими формує засади подальшого вивчення студентом клінічних дисциплін – пропедевтики педіатрії, педіатрії, медичної психології, дитячих інфекційних хвороб, онкології, анестезіології та інтенсивної терапії, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами «по вертикалі» та формування умінь застосовувати знання з догляду за хворими дітьми в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою практики «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару» опанування студентом основних прийомів професійної діяльності молодшої медичної сестри на основі глибокого знання та розуміння особливостей функціонування організму хворої дитини із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

1.2. Основними завданнями практики «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару» є:

- засвоєння основних теоретичних знань, необхідних для організації комфортних умов перебування хворої дитини у стаціонарі та забезпечення необхідного догляду за ним на всіх етапах лікування;
- набуття основних практичних навичок з догляду за хворими в умовах педіатричного стаціонару та вмінь визначати й оцінювати загальний стан пацієнта, основні параметри його життєдіяльності та правила забезпечення життєвих потреб організму;
- формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворими дітьми.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє практика «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару» (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті вищої освіти).

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**
- **інтегральна:**

Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії

- **загальні:**

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1).
2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК2).
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК3).
4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності (ЗК4).
5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК5).
6. Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК6).
7. Здатність працювати в команді (ЗК7).
8. Здатність до міжособистісної взаємодії (ЗК8).
9. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології (ЗК10).
10. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК11).
11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків (ЗК12).
12. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем (ЗК13).
13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК14).
14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК15).

- **спеціальні (фахові, предметні):**

1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані (СК1).
2. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги (СК8).
3. Здатність до виконання медичних маніпуляцій (СК10).
4. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів (СК13).
5. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами (СК24)
Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою компетентностей дескрипторам НРК

№	Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.					
Загальні компетентності					
1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання.	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти придбати сучасні знання.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефаківців.	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
4	Знання та розуміння предметної області	Мати глибокі знання із структури професійної	Вміти здійснювати професійну діяльність, що	Здатність ефективно формувати	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до

	та розуміння професійної діяльності	діяльності.	потребує оновлення та інтеграції знань.	комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності
5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації.	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату.	Нести відповідальність своєчасне використання методів саморегуляції
6	Здатність приймати обґрунтовані рішення	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки.	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи.	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.
7	Здатність працювати в команді	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки.	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи.	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.
8	Навички міжособистісної взаємодії	Знати закони та способи міжособистісної взаємодії	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для міжособистісної взаємодії	Використовувати навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.
10	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
11	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	Мати глибокі знання в галузі інформаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні технології у професійній галузі. Вміти знаходити та використовувати інформацію з різних джерел	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
12	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань.	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при виконання обов'язків.	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків.	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань.

13	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем	Знати соціальні та громадянські права та обов'язки в контексті гендерних проблем.	Формувати свою громадянську позицію, вміти діяти відповідно до неї.	Здатність донести свою громадянську та соціальну позицію.	Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність.
14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	Знати свої соціальні та громадянські права та обов'язки.	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї.	Здатність донести свою громадянську та соціальну позицію.	Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність.
15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	Знати основи етики і деонтології Знати історію та закономірності розвитку предметної області Знати основи здорового способу життя	Вміти застосовувати етичні та деонтологічні норми і принципи у професійній діяльності. Вміти активно пропагувати основи здорового способу життя в професійній діяльності	Здатність донести до пацієнтів, членів їх родин, колег свою професійну позицію	Нести відповідальність щодо виконання етичних та деонтологічних норм і принципів у професійній діяльності

Спеціальні компетентності

1.	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані	Мати спеціалізовані знання про людину, дитину, її органи та системи, знати методики та стандартні схеми опитування та фізикального обстеження пацієнта. Знати методики оцінювання стану внутрішньоутробного розвитку плоду. Знати	Вміти провести бесіду з пацієнтом (у т.ч з дитиною), на підставі алгоритмів та стандартів, використовуючи стандартні методики провести фізикальне обстеження пацієнта. Вміти обстежити	Ефективно формувати комунікаційну стратегію при спілкуванні з пацієнтом. Вносити інформацію про стан здоров'я дитини до відповідної медичної документації	Нести відповідальність за якісний збір отриманої інформації на підставі співбесіди, опитування огляду, пальпації, перкусії органів та систем та за своєчасне оцінювання стану: здоров'я людини, психомоторного та фізичного розвитку дитини та
----	---	---	--	---	--

		етапи та методи обстеження психомоторного та фізичного розвитку дитини.	нервово-психічний та фізичний розвиток дитини. Вміти оцінити стан здоров'я людини (у т.ч. дитини)..		внутрішньоутробного розвитку плоду та за прийняття відповідних заходів
8	Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги	Мати спеціалізовані знання про будову тіла дитини, її органи та системи; алгоритм надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах (зупинка серця та дихання).	Вміти надавати екстрену медичну допомогу при невідкладному стані – проводити непрямий масаж серця та штучне дихання	Пояснити необхідність та порядок проведення лікувальних заходів екстреної медичної допомоги.	Нести відповідальність за своєчасність та якість надання екстреної медичної допомоги.
10	Здатність до виконання медичних маніпуляцій	Мати спеціалізовані знання про дитину, її органи та системи; знання алгоритмів. Виконання медичних маніпуляцій, передбачених програмою.	Вміти виконувати медичні маніпуляції, передбачені програмою .	Обґрунтовано формувати та довести до пацієнта, фахівців висновки щодо необхідності проведення медичних маніпуляцій	Нести відповідальність за якість виконання медичних маніпуляцій.
13	Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів	Знати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів в умовах педіатричного медичного стаціонару. Знати принципи організації раціонального харчування, принципи і методи пропаганди здорового способу життя	Мати навички щодо організації санітарно-гігієнічного та лікувально-охоронного режимів основних підрозділів стаціонару. Вміти організувати пропаганду здорового способу життя.	Знати принципи подання інформації щодо санітарно-гігієнічного стану приміщень та дотримання загально-лікарняного та лікувально-охоронного режимів керівництву структурних підрозділів лікувального закладу; використовувати лекції та співбесіди.	Нести відповідальність за своєчасне та якісне проведення заходів із забезпечення санітарно-гігієнічного та лікувально-охоронного режимів основних підрозділів стаціонару, пропаганди здорового способу життя.
24	Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами	Знати основи етики і деонтології	Вміти застосовувати етичні та деонтологічні норми і принципи у професійній діяльності	Здатність коректно донести до пацієнтів, членів їх родин, колег свою професійну позицію	Нести відповідальність щодо виконання етичних та деонтологічних норм і принципів у професійній діяльності

Результати навчання

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Відповідність визначених стандартом результатів навчання та компетентностей

Результат навчання	Код програмного результату навчання	Код компетентності
Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності	ПР-1	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15,

Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.	ПР-2	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15
Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем	ПР-3	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15
Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта	ПР-5	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК7, ЗК8; СК1, СК24
Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомоги при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування	ПР-14	ЗК3, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8; СК8, СК24
Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм	ПР-17	ЗК3; СК10
Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.	ПР-19	ЗК1, ЗК2, ЗК3; СК13
Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію	ПР-21	ЗК10, ЗК11

Результати навчання для дисципліни:

У результаті вивчення дисципліни «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару» **студент повинен:**

I. Оволодіти сучасними знаннями щодо:

- змісту догляду за хворими дітьми та його ролі в структурі загальноклінічних заходів педіатричного стаціонару
- основних функціональних обов'язків молодшої медичної сестри в педіатричному стаціонару
- принципів фахової субординації в системі лікар – медична сестра – молодший медичний персонал
- структура та функції педіатричного стаціонару, дитячої поліклініки
- вимог та правил забезпечення лікувально-охоронного і санітарно-гігієнічного режиму основних підрозділів стаціонару
- правил заповнення медичної документації стаціонару
- правил та послідовності проведення розпитування і огляду хворого
- фізіологічних основ формування основних показників діяльності серцево-судинної та дихальної систем (пульсу, артеріального тиску, дихання)
- регуляції температурного гомеостазу організму та механізми розвитку гарячки
- загальних правил зберігання ліків в стаціонарі, класифікації лікарських засобів та розподілу їх за групами для зберігання
- механізмів впливу основних медикаментозних та фізіотерапевтичних процедур на організм хворого
- методів сучасної антисептики і асептики
- правил організації дієтичного харчування хворих педіатричного стаціонару, організації харчування дітей раннього віку
- основних методів очищення кишківника та правила їх проведення
- ознак клінічної та біологічної смерті, правил поводження з трупом
- основних принципів проведення серцево-легеневої реанімації

II. Вміти застосовувати знання у практичних ситуаціях:

1. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячих хвороб
2. Робити висновок про стан фізіологічних функцій організму дитини, його систем та органів:
 - визначати основні показники діяльності серцево-судинної та дихальної систем (пульсу, артеріального тиску, дихання)
3. Демонструвати володіння навичками організації режиму і догляду за здоровими і хворими дітьми, виконувати необхідні медичні маніпуляції:

- демонструвати володіння навичками дотримання лікувально-охоронного, санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму в педіатричному стаціонарі
- демонструвати навички дотримання особистої гігієни медперсоналу
- демонструвати вміння обробки горщиків, іграшок, сповивальних столів, дезінфекції пляшечок, сосок, мензурок, термометрів
- демонструвати володіння навичками забезпечення особистої гігієни дітей I року життя
- вимірювати температуру у дітей різного віку
- демонструвати вміння догляду за дітьми з лихоманкою
- забезпечувати дотримання особистої гігієни хворими дітьми різного віку
- демонструвати навички використання різних лікарських форм у дітей залежно від віку
- методично правильно організувати харчування здорових дітей першого року життя та раннього віку, а також харчування хворих дітей
- вміти провести антропометричні вимірювання дітям різного віку та дати оцінку їх фізичного розвитку
 4. Аналізувати вікові особливості функцій організму та їх регуляцію.
 5. Демонструвати вміння ведення медичної документації, облікової та звітної документації.
 6. Виявляти ознаки клінічної смерті. Надавати екстрену медичну допомогу, за будь-яких обставин, використовуючи знання про дитину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі виявлення невідкладного стану (зупинка серця) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми (проведення непрямого масажу серця та штучної вентиляції легень)

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4 кредит ЄКТС / 120 годин.

Виробнича практика «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару» не структурована на змістові розділи

3. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план проходження виробничої практики «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару»

№ з/п	Тема	К-ть годин	
		Робота студента у відділеннях стаціонару	Самостійна робота по опрацюванню теми
1.	<p>Роль догляду за хворими дітьми в лікувально-діагностичному процесі. Структура і функції педіатричного стаціонару та поліклініки.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основи деонтології при роботі медичних працівників з дітьми та їх родичами. Основні професійні обов'язки молодшого медичного персоналу в поліклінічних та стаціонарних відділеннях педіатричного профілю. Принципи фахової субординації в системі педіатр–медична сестра–молодший медичний персонал. Морально-етичні та деонтологічні засади формування медичного фахівця педіатричного профілю • Фізіологічні та психологічні особливості дітей різного віку Особливості розпитування хворої дитини залежно від віку • Структура педіатричного стаціонару і поліклініки. Основні відділення та допоміжні підрозділи педіатричного стаціонару і поліклініки. Прийом та реєстрація хворих. Правила заповнення медичної документації дитячої поліклініки (історія розвитку здорової дитини, картка профілактичних щеплень, журнал виклику лікаря додому, журнал диспансерної групи, журнал відвідування кабінету здорової дитини) та педіатричного стаціонару (журнал прийому хворих, медична картка стаціонарного хворого, статистична карта). 	12 (3 робочі дні)	12
2	<p>Приймальне відділення дитячої лікарні. Госпіталізація, санітарна обробка та транспортування хворих дітей. Техніка проведення антропометричних вимірювань у дітей різного віку Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму. Особиста гігієна медперсоналу</p> <ul style="list-style-type: none"> • Функції приймального відділення лікарні у прийомі і направленні хворих до педіатричних відділень. Санітарно-гігієнічний режим приймального відділення, санітарно-гігієнічна обробка хворої дитини. Огляд дитини на педикульоз та коросту. Обробка дитини при виявленні педикульозу та корости. 	12 (3 робочі дні)	12

	<ul style="list-style-type: none"> • Антропометричні дослідження дітей різного віку та особливості їх проведення. Порядок дій при користуванні різними видами приладів для вимірювання маси. Різновиди приладів для вимірювання довжини тіла дітей різного віку. Методика вимірювання обводів голови та грудної клітки • Особливості визначення пульсу, артеріального тиску та показників дихання у дитини • Поняття про лікувально-охоронний, санітарно-гігієнічний режими, особливості їх застосування у дитячій лікарні. • Вимоги до засобів індивідуального захисту (ЗІЗ) медика, правила одягання, знімання та утилізації ЗІЗ. Правила дезінфекції під час COVID-19, дезінфекційні розчини, ефективні проти вірусу SARS-Cov2/ • Поняття про особисту гігієну медперсоналу. 		
3	<p>Особливості гігієни новонароджених та дітей I року життя та догляд за ними в стаціонарі дитячої лікарні. Гігієнічні та лікувальні ванни. Застосування клізм у дітей. Догляд за дітьми з лихоманкою. Дезінфекція та стерилізація предметів догляду за дітьми</p> <ul style="list-style-type: none"> • Особиста гігієна дітей, залежно від статі та віку. Особливості загального та спеціального догляду за важкохворими, інкурабельними та агонуючими пацієнтами різного віку в педіатричній практиці • Період новонародженості. Адаптація новонароджених дітей. Обробка пупкової ранки. Обробка ротової порожнини дитини при пліснявці. Догляд за шкірою, очима, носом, вухами дітей I року життя. Сповивання дитини грудного віку. • Поняття про дезінфекцію та стерилізацію предметів догляду за дітьми (обробка мензурок, горщиків, іграшок, пляшечок, сосок, термометрів, сповивальних столів після користування ними). • Гігієнічні та лікувальні ванни. • Догляд за дітьми з лихоманкою, особливості вимірювання температури у дітей різного віку. • Переміна натільної та постільної білизни. Особливості її проведення у тяжко хворих дітей. • Підготовка хворих та необхідного обладнання для взяття калу, сечі для дослідження. • Основні види клізм методика та правила їх постановки дітям різного віку. 	12 (3 робочі дні)	12
4	<p>Облік та правила зберігання лікарських засобів. Особливості введення лікарських засобів у дітей. Особливості проведення найпростіших реанімаційних заходів у дітей.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Правила зберігання ліків залежно від їх групової приналежності, форми випуску та можливості взаєморозташування у шафі. Облік сильнодіючих та наркотичних речовин та правила їх зберігання. Місце для зберігання ліків на посту медичної сестри. • Особливості застосування таблетованих форм, порошків, мікстур, сиропів, розчинів для внутрішнього застосування в педіатричній практиці. Техніка застосування свічок для ректального введення. Особливості проведення дом'язових, довенних та підшкірних ін'єкцій дітям. Особливості використання очних та вушних крапель у дітей. Особливості проведення інгаляцій дитині раннього віку. Правила користування кишеньковим та стаціонарним інгалятором • Проведення найпростіших реанімаційних заходів у дітей. Невідкладна допомога при SARS-CoV-2 у дітей. Специфіка надання невідкладної допомоги та проведення найпростіших реанімаційних заходів інкурабельним пацієнтам • Застосування основних видів знеболюючих лікарських засобів 	12 (3 робочі дні)	12
5	<p>Організація харчування дітей першого року життя та дітей старшого віку</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з формуванням дієтичних столів, доставка та роздача їжі у відділенні, контроль за прийомом їжі • Допомога матері при годуванні грудьми дітей першого року життя • Годування хворої дитини, прикутої до ліжка • Годування дітей грудного віку з пляшечки та ложечки, приготування молочної суміші 	10 (3 робочі дні)	12

6	Диференційований залік	2	-
	РАЗОМ	60 (3 тижні)	60

4. Методи навчання

При вивченні дисципліни «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару» використовуються різновиди методів навчання, рекомендовані для вищої школи, а саме:

- за джерелами знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія); наочні (демонстрація); практичні (практична робота, опанування практичними навичками), на яких робиться особливий акцент при вивченні дисципліни;
- за логікою навчального процесу: аналітичний (визначення загального стану хворого та основних ознак хвороби), синтетичний (з'ясування взаємозв'язку основних ознак захворювань, визначення найоптимальніших заходів по забезпеченню ефективного догляду за хворим), їх поєднання – аналітико-синтетичний, а також індуктивний метод, дедуктивний, їх поєднання – традуктивний метод;
- за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Практика з догляду за хворими проводиться у педіатричному відділенні стаціонару в кінці IV навчального семестру в літній час (червень-липень). На практику в умовах педіатричного стаціонару виділено 3 робочі тижні. Проходження практики регламентовано календарним графіком проходження практики, який складено відповідно до завдань практики та теми роботи керівником практики від кафедри пропедевтики педіатрії та медичної генетики і організації спільно з практикантом. Тривалість щоденної практики – 6 годин. Оскільки під час практики студенти вперше знайомляться з клінікою та безпосередньо спілкуються з хворими, робочий день студента складається з двох частин:

- 1) засвоєння теоретичного матеріалу щодо особливостей роботи стаціонару та основних маніпуляцій і їх відпрацювання під контролем керівника від установи та викладача;
- 2) самостійна робота студента у відділеннях стаціонару та закріплення отриманих знань і умінь (самостійна робота студентів). Самостійна робота студентів посідає у вивченні дисципліни вагоме місце, а її ефективність повинна забезпечуватись викладачами та допоміжним персоналом кафедри, на якій проводиться викладання дисципліни.

5. Методи контролю

Методи і форми контролю та оцінювання успішності студентів з дисципліни здійснюються відповідно до вимог програми та Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України (лист МОЗ України № 08.01-47/10395 від 15.04.2014).

При оцінюванні знань студентів перевага надається стандартизованим методам контролю: тестування (письмове), структуровані письмові роботи, робота із стандартною медичною документацією, стандартизований за методикою виконання контроль практичних навичок.

Оцінка за практику складається з суми балів за виконання студентом 24 практичних навичок, які перевіряються безпосереднім керівником від бази практики (максимум 120 балів (24 x 5) – мінімум 72 бали (24 x 3)), та балів за підсумковий контроль, що виставляються при проведенні диференційованого заліку (максимум 80 балів – мінімум 50 балів).

Кількість балів, яку може набрати студент за *поточну діяльність*, вираховується шляхом складання кількості балів, отриманих студентом за набуті в процесі практики знання, уміння, навички, що були оцінені в балах безпосереднім керівником від бази (максимум 120 балів – мінімум 72 бали).

Одним з видів діяльності студента та його контролю викладачем є ведення «Щоденника практики», який заповнюється студентом. Виконання практичних навичок щоденно перевіряє безпосередній керівник практики від бази та візує їх виконання у щоденнику практики студента. Керівник практики від Університету систематично здійснює контроль ведення щоденників студентами.

Отже, до диференційованого заліку допускаються студенти, які виконали програму практики, мають належно оформлений звітний документ (Щоденник практики), позитивну характеристику (в письмовому вигляді) загального керівника від бази практики та отримали за поточну діяльність не менше 72 балів.

Підсумковий контроль, відповідно до вимог програми практики, у вигляді диференційованого заліку студенти складають в останній день практики комісії, до складу якої входять керівники практики від Університету і, за можливості, від баз практики. Засобами діагностики засвоєння матеріалу є тестові завдання (студентові пропонується 40 тестів формату А).

За правильну відповідь на одне питання тест контролю студент отримує 2 бали. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні диференційованого заліку становить 80, мінімальна кількість балів - 50

6. Поточний контроль.

За час практики студенти повинні ознайомитися із структурою дитячих лікувально-профілактичних закладів і набути навички й уміння догляду за хворими, які оцінюються в балах.

Перелік знань, умінь і навичок, які має набути студент під час практики «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару»

1. Проведення бесід з хворими дітьми та їх родичами. Розпитування хворої дитини, заповнення титульної сторінки

історії хвороби

2. Первинний огляд хворої дитини у приймальному відділенні, огляд на коросту та педикульоз*. Санітарна обробка хворого у приймальному відділенні*
 3. Транспортування хворих дітей на кріслі-каталці, ношах, перекладання важкохворих на ліжко*. Користування функціональним ліжком та надання зручного положення хворому*
 4. Приготування дезінфікуючого розчину та санітарна обробка палат відділення стаціонару, приліжкових тумбочок та підвіконь у палаті, вологе прибирання маніпуляційної, обробка медичного приладдя для багаторазового використання (банок, термометра, кінцівників клізми, підкладного судна), проведення дезінфекції білизни після використання, обробка предметів догляду за дитиною після використання. Вимоги до засобів індивідуального захисту (ЗІЗ) медика, правила одягання, знімання та утилізації ЗІЗ. Правила дезінфекції під час COVID-19, дезінфекційні розчини, ефективні проти вірусу SARS-Cov2
 5. Підготовка посуду для взяття аналізів сечі для загального аналізу та за методиками Зимницького, Нечипоренка, Аддіс-Каковського, їх доставка до лабораторії
 6. Підготовка посуду для взяття аналізів калу на яйця гельмінтів, приховану кров, копрограму, їх доставка до лабораторії
 7. Проведення антропометричних досліджень: визначення росту, маси тіла дитини, обводів голови та грудної клітки
 8. Дослідження частоти дихання, пульсу, величини артеріального тиску у дітей різного віку, вимірювання температури тіла дітей та оцінка його результатів, заповнення температурного листка
 9. Підготовка одягу та засобів для сповивання немовлят, зміна натільної та постільної білизни*
 10. Підготовка відповідних засобів та підмивання дитини залежно від статі*
 11. Підготовка відповідних засобів та проведення гігієнічної, лікувальної ванни*
 12. Підготовка відповідних засобів та туалет очей, вух, порожнини рота дитині першого року життя, застосування очних, вушних крапель дітям, промивання носа та закапування крапель в ніс*
 13. Підготовка відповідних засобів та обробки пупкової ранки*
 14. Підготовка необхідного обладнання та проведення очисної клізми дітям різного віку*, дезінфекція та зберігання обладнання для клізм, газовивідної трубки
 15. Користування підкладним судном та сечоприймачем, застосування газовивідної трубки*
 16. Проведення гігієнічних процедур з догляду за шкірою та слизовими оболонками важкохворих дітей, приготування необхідних засобів та проведення профілактики утворення пролежнів*
 17. Користування кишеньковим та стаціонарним інгалятором*
 18. Подавання зволоженого кисню дітям різного віку, користування кисневою подушкою*
 19. Ознайомлення з формуванням дієтичних столів, доставка та роздача їжі у відділенні, контроль за прийомом їжі*
 20. Допомога матері при годуванні грудьми дітей першого року життя
 21. Годування хворої дитини, прикутої до ліжка*
 22. Годування дітей грудного віку з пляшечки та ложечки*, приготування молочної суміші*
 23. Миття та обробка посуду, збір, зберігання та ліквідація харчових відходів
 24. Проведення найпростіших реанімаційних заходів (штучне дихання, непрямий масаж серця)*, надання невідкладної допомоги та проведення найпростіших реанімаційних заходів інкурабельним пацієнтам*; невідкладна допомога при непритомності*, гарячці. Невідкладна допомога при SARS-CoV-2 у дітей
- ПРИМІТКА. Позначка «зірочка» (*) означає, що студент опановує навичку, тільки асистуючи медичній сестрі або лікарю

6.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності

Критерії оцінювання виконання практичних навичок:

- оцінка «відмінно» (**5 балів**) виставляється у випадку, коли студент повністю володіє теоретичними засадами засвоєваних практичних дій, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує ситуаційні задачі різного ступеню складності; методично правильно демонструє передбачені програмою практичні навички та вірно діє у змодульованих клінічних ситуаціях; проявляє ініціативу діє під час самостійної частини робочого дня виробничої практики, виконуючи більший обсяг робіт, ніж запланована мінімальна кількість маніпуляцій та процедур;
- оцінка «добре» (**4 бали**) виставляється за умови, коли студент знає зміст теми та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі ситуаційні задачі, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках; виконує передбачені для опанування практичні навички, але може припускатися окремих несуттєвих помилок, які виправляє самостійно; активно працює під час самостійної частини робочого дня виробничої практики, виконуючи запланований мінімум маніпуляцій та процедур;
- оцінка «задовільно» (**3 бали**) ставиться студентові на основі його знань основного змісту теми та при задовільному рівні його розуміння, автоматичному засвоєнні найсуттєвіших практичних навичок. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує ситуаційні задачі,

відчуваючи складнощі у простих випадках; студент не завжди спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно; здатний виконати основні практичні завдання та діяти у змодельованих клінічних ситуаціях тільки після відповідних зауважень та допомоги викладача; при проведенні самостійної роботи виникають труднощі, вирішити які студент потенційно може за допомогою викладача або медичного персоналу лікарні;

- оцінка «незадовільно» (**0 балів**) виставляється у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам оцінки «3 бали»; студент пасивно поводить себе під час самостійної роботи, має явні труднощі при вирішенні ситуаційних завдань, засвоєнні практичних навичок, не здатний приймати рішення та діяти у типових клінічних ситуаціях, навіть після відповідних зауважень та корекції викладача.

7. Форма підсумкового контролю успішності навчання: диференційований залік. Підсумковий контроль проводиться по завершенню вивчення блоку відповідних тем в останній день практики.

8. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до диференційованого заліку становить 120 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до диференційованого заліку становить 72 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі суми отриманих студентом оцінок за кожну практичну навичку (в кількості 24) за 4-ри бальною шкалою.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні диференційованого заліку становить 80.

Мінімальна кількість балів при складанні диференційованого заліку - не менше 50.

Оцінка з практики визначається, як сума балів за поточну навчальну діяльність (не менше 72) та балів за виконання індивідуальних завдань на останньому занятті (не менше 50).

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за практику (поточна навчальна діяльність та підсумковий контроль) становить 200 балів

Мінімальна кількість балів, яку може отримати студент за практику (поточна навчальна діяльність та підсумковий контроль) становить – 122 бали.

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок „A”, „B”, „C”, „D”, „E” проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Студенти, які одержали оцінки FX, F («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал „E”.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент (122)	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент (122)	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

9. Методичне забезпечення

- Робоча навчальна програма дисципліни;
- План практики студентів
- Зразок «Щоденника проходження практики «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару»

- Методичні вказівки для підготовки до кожної теми.
- Методичні розробки для викладача
- Методичне забезпечення проведення підсумкового контролю:
 - база тестових завдань формату А з відповідями.
 - перелік стандартизованих за методикою виконання практичних навичок.
- Фантом новонародженої дитини

Розробка питань тест-контролю, ситуаційних задач для співбесіди та практичних завдань, що використовуються для діагностики успішності навчання, базується на переліку питань і практичних навичок, які повинен засвоїти студент при вивченні дисципліни «Догляд за хворими в педіатричному відділенні стаціонару».

10. Рекомендована література

Основна (базова) література

1. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч.посібник /Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. – 3-є вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 600 с.
2. Догляд за хворими (у педіатрії) / навч.посібник: В.А.Клименко, Г.С. Сивопляс-Романова, Ю.В.Карпушенко, О.С. Лупальцова – Харків, ХНМУ, 2017. – 80 с.
3. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.
4. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.І. Догляд за хворими (практика): підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації.– Вид 3-тє, випр. – К.: Медицина, 2015. — 488 с.

Допоміжна література

1. Котова Н.В., Старець О.О., Хіменко Т.М., Геращенко Ю.О., Коваленко Д.А. Дослідження існуючої практики годування дітей першого року життя: опитування батьків / Н.В.Котова, О.О.Старець, Т.М. Хіменко, Ю.О.Геращенко, Д.А. Коваленко. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2020. № 1(35). С.14–21. DOI: <https://doi.org/10.24061/2413-4260.X.1.35.2020.2>
2. Котова Н.В., Старець О.О., Хіменко Т.М., Геращенко Ю.О., Федоренко О.В. Як оптимізувати практику вигодовування немовлят / Н.В.Котова, О.О. Старець, Т.М. Хіменко, Ю.О. Геращенко, О.В. Федоренко. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2020. № 2(36). С.29-36.
3. Невідкладні стани у педіатричній практиці / Марушко Ю.В., Шеф Г.Г., Глумчер Ф.С., Ярославська С.М. – 2-ге видання. – Медицина, 2020. – 440 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Яворський О.Г. DVD-фільм «Догляд за хворими. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
2. Яворський О.Г. DVD-фільм «Огляд хворого. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
3. Наказ МОЗ України № 110 від 14.02.2012 Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>
4. Наказ МОЗ України № 223 від 22.10.1993 Про збір, знезараження та здачу використаних медичних виробів одноразового застосування із пластичних мас [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>
5. Наказ МОЗ України від 15.01.2014 №34 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги".
6. Наказ МОЗ України від 01.06.2013 №460 "Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій".
7. Наказ МОЗ України від 22.05.2013 №410 "Про затвердження форм облікової документації та звітності стосовно реєстрації випадків контакту осіб з кров'ю чи біологічними атеріалами людини, забрудненими ними інструментарієм, обладнанням чи предметами, проведення постконтактної профілактики ВІЛ-інфекції та інструкцій щодо їх заповнення".
8. Наказ МОЗ України № 437 від 31 серпня 2004 року «Про затвердження клінічних Протоколів надання медичної допомоги при невідкладних станах у дітей на шпитальному та дошпитальному етапах».
9. Наказ МОЗ України № 152 від 04.04.2005 «Протокол медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною».
10. Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги [Електронний ресурс] / Закон України від 07.07.2011 р. № 3611-VI. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3611-17>
11. Про затвердження Загальнодержавної програми боротьби з онкологічними захворюваннями на період до 2016 року [Електронний ресурс] / Закон України від 23.12.2009 р. № 1794-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1794-17>
12. Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації паліативної медичної допомоги при хронічному больовому синдромі [Електронний ресурс] / Наказ МОЗ України від 25.04.2012 № 311. – Режим доступу: http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120425_311.html

13. Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми «Здоров'я – 2020: український вимір» [Електронний ресурс] / Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 р. №1164. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1164-2011-%FO>

Інтернет-ресурси

1. European Association for Palliative Care [Electronic resource] / Milano, EAPC, 2007. – 24 p. - Access mode: <http://www.eapcnet.eu/LinkClick.aspx?fileticket=VmnUSgQm5PQ%3D>.
2. EAPC Atlas of Palliative Care in Europe [Electronic resource]/ [C. Centeno, D. Clark, T. Lynch et al.] – Houston : IAPHC Press, 2007. – 340 p. – Access mode: <http://www.eapc-taskforce-development.eu/documents/taskforce/ATLAS-EAPC-2007.pdf>.
3. Recommendation Rec (2003) 24 of the Committee of Ministers to member states on the organisation of palliative care [Electronic resource] / Council of Europe. – 2003. - Access mode: [http://www.coe.int/t/dg3/health/Source/Rec\(2003\)24_en.pdf](http://www.coe.int/t/dg3/health/Source/Rec(2003)24_en.pdf).
4. White Paper on standards and norms for hospice and palliative care in Europe [Electronic resource]/ Recommendations from the European Association for Palliative Care. Part I // Eur. J of Palliative Care. – 2009. – # 16 (6). - Access mode: <http://www.eapcnet.eu/LinkClick.aspx?fileticket=f63pXXzVNEY%3D&tabid=735>.
5. White Paper on standards and norms for hospice and palliative care in Europe [Electronic resource] / Recommendations from the European Association for Palliative Care. Part II // Eur. J of Palliative Care. – 2010. – # 17 (1). - Access mode: <http://www.eapcnet.eu/LinkClick.aspx?fileticket=f63pXXzVNEY%3D&tabid=735>.
6. Recommendations of the European Association for Palliative Care (EAPC) For the Development of Undergraduate Curricula in Palliative Medicine At European Medical Schools [Electronic resource]: report of the EAPC Steering Group on Medical Education and Training in Palliative Care. - Edition 2013. - Access mode: https://mail.rambler.ru/m/folder/INBOX/7271.2/download/id/EAPC_UndergraduateCurriculumUpdate2013.pdf
7. <http://www.meddean.luc.edu/lumen/meded/medicine/pulmonar/pd/contents.htm>
8. <http://meded.ucsd.edu/clinicalmed/>
9. http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vzhdu/2011_57/vip_57_13.pdf
10. http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/Mosv/2012_4/data/article22.pdf.
11. http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npd/2012_1/2neranov.pdf.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

1. Підведення підсумків практики здійснюється при наявності всіх звітних документів, передбачених програмою з практики, і характеристики діяльності студента під час практики, підписаної безпосереднім і загальним керівником від бази практики.
2. Оцінювання засвоєння студентом практичних навичок та вмінь здійснюється з використанням критеріїв, які вказані в робочій програмі практики та у щоденнику практики студента. Оцінка за практику складається з суми балів за виконання студентом практичних навичок та балів за підсумковий контроль. Виконання практичних навичок щоденно перевіряє безпосередній керівник практики від бази та візує їх виконання у щоденнику практики студента. Керівник практики від Університету систематично здійснює контроль ведення щоденників студентами. До підсумкового контролю з виробничої практики допускаються студенти, які отримали за виконання практичних навичок з певного виду практики не менше, ніж 72 бали, представили звіт за практику та позитивну характеристику загального керівника від бази практики. Підсумковий контроль, відповідно до вимог програми практики, студенти складають в останній день практики комісії, до складу якої входять керівники практики від Університету і, за можливості, від баз практики.
3. Оцінка за практику заноситься керівником від Університету до залікової книжки студента і заліково-екзаменаційної відомості. Впродовж трьох днів після закінчення практики керівник від Університету подає відомість до відповідного деканату, звіт про проведення практики - до відділу практики Університету.
4. Оцінка за практику враховується при розгляді питань про призначення стипендії нарівні з оцінками за іспити та інші диференційовані заліки.
5. Студенти, які не виконали програму практики без поважних причин, отримали незадовільну оцінку за практику і не ліквідували академічну заборгованість до початку наступного семестру, відраховуються з Університету.
6. Підсумки практики щорічно заслуховуються і обговорюються відповідними кафедрами, профільними методичними комісіями, Вченими радами факультетів та Університету.